

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Alapképzés (BA) бакалавр	Tagozat	Nappali	Tanév/félév	
Ступінь вищої освіти		Форма навчання	Денна	Навчальний рік/семестр	II. félév

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe Назва навчальної дисципліни	Дво- та багатомовність у Карпатському басейні / Két- és többnyelvűség a Kárpát-medencében
Tanszék Кафедра	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport Кафедра філології, Угорська філологія
Képzési program Освітня програма	
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka) Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Típus (kötelező vagy választható): választható Kreditérték: 4 Előadás: 10 Szeminárium/gyakorlat: 20 Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 90 Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): вибіркова Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 20 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 90
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím) Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Márku Anita, PhD marku.anita@kmf.org.ua Марку Аніта Ласлівна, доктор філософії marku.anita@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei Пререквізити навчальної дисципліни	

A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Célja: A hallgatók megismerkedjenek a két-és többnyelvűség mint szociolingvisztikai fogalom mibenlétével; az egyéni és közösségi szintű kétnyelvűség jellemzőivel; a kétnyelvűség nyelvre és társadalomra gyakorolt hatásaival a nyelvhasználat az oktatás, a nyelvi jogok területén. Feladatai: megismertetni a hallgatókkal a Kárpát-medencében élő őshonos kisebbségek nyelvhasználati helyzetképét, a multikulturális régió nyelvhasználatra gyakorolt hatásait, a vonatkozó nyelvtervezési lépéseket. Ismereti: megismertetni a hallgatókat a magyar nyelv többközpontúságának kérdéskörével. Gyakorlati: megismertetni a hallgatókat a kárpátaljai és más kárpát-medencei magyar régió nyelvhasználatának sajátosságaival; a nyelvi kreativitás, a kétnyelvűség hasznosságára vonatkozó gyakorlati ismeretekkel. Kialakítandó kompetenciák: A hallgatónak képesnek kell lennie: érteni és értelmezni a kétnyelvűség mibenlétét, annak kapcsolatát a társas nyelvészettel, értő szemmel nézni a kétnyelvű lét hatásait a mindennapokban Főbb témakörei: Змістовий модуль 1. Двомовність, багатомовність / 1. Tartalmi modul. A kétnyelvűség mibenléte. Тема 1. Двомовність, багатомовність / A kétnyelvűség mibenléte. Тема 2. Мова та культура у Карпаському басейні / Nyelvek és kultúrák a Kárpát-medencében. Тема 3. Білінгвальна соціалізація: у сім'ї /Кétnyelvű szocializáció: a családban. Természetes kétnyelvűség. Korai kétnyelvűség Тема 4. Білінгвальна соціалізація: у школі /Кétnyelvű szocializáció: intézményes keretek között. Mesterséges kétnyelvűség. Késői kétnyelvűség Змістовий модуль 2. Двомовленість і творче використання мови / 2. Tartalmi modul A kreatív kétnyelvűség Тема 5. Прибуток двомовності. / A két és többnyelvűség haszna egyéni és közösségi szinten. Тема 6. Двомовленість і творче використання мови / Kreatív többnyelvű nyelvi gyakorlatok a nyelvhasználati színtereken. Змістовий модуль 3. Багатоцентрична угорська мова. / 3. Tartalmi modul. A többközpontú magyar nyelv Тема 7. Багатоцентрична угорська мова. A többközpontú magyar nyelv. Тема 8. Мережа досліджень угорської мови „Termini”. / A Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat- a kárpát-medencei magyar nyelvhasználat kutatásának intézményhálózata Змістовий модуль 4. Реалізація законних можливостей вживання угорської мови на практиці у
--	--

	Карпаському басейні / 4. Tartalmi modul. A magyar nyelv törvényadta használati lehetőségeinek megvalósulása a gyakorlatban a Kárpát-medencében Тема 9. Мовні права <i>de jure</i> та <i>de facto</i>. Реалізація законних можливостей вживання угорської мови на практиці у Карпаському басейні / <i>Nyelvhasználati jogok de jure és de facto</i>. A magyar nyelv törvényadta használati lehetőségeinek megvalósulása a gyakorlatban a Kárpát-medencében. Тема 10. Мовне ландшафт. Реалізація багатомовністю у фізичному та цифровому просторі/ <i>Nyelvek a fizikai és a digitális térben - nyelvi tájkép</i>.
A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Tematikus gyakorlati munkák, egyéni és csoportos projektek. A tárgy beszámolóval zárul.
A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)	A tantárgyhoz kapcsolódó online felület: Classroom: Kurzus kódja: au4xp4c
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Csernicskó István (szerk.): Megtart a szó: Hasznosítható ismeretek a kárpátaljai magyar nyelvhasználatról. Beregszász; Budapest: MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság - Hodinka Antal Intézet, 2010. Csernicskó István, Hires-László Kornélia, Karmacsi Zoltán, Márku Anita, Máté Réka, Tóth-Orosz Enikő: A magyarok és a magyar nyelv Kárpátalján 1920-2020. Termini Egyesület, 2021. Корнелія Гіреш-Ласлов, Золтан Кормочі, Аніта Марку, Рейка Матей, Еніке Товт-Орос, Степан Черничко. Угорці й угорська мова на Закарпатті. Закарпаття 1920–2020. Termini Egyesület, 2021. Benő Attila-Péntek János szerk. A Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat tíz éve. 2011. Lanstyák István 1996. Gondolatok a nyelvek többközpontúságáról (Különös tekintettel a magyar nyelv Kárpát-medencei sorsára) https://epa.oszk.hu/00000/00016/00016/960603.htm; Kozmács, István (2016) <i>A magyar nyelv többközpontúsága</i> = The pluricentrism of the hungarian language. GRADUS, 3 (1). pp. 85-91. Márku Anita 2013. „По зкарпáтськи”: Кéтньелвúсéг, кéтньелвúсéги hatások és кéтньелвú kommunikációs stratégiák a kárpátaljai magyar közösségben. Monográfia. Ungvár: „Líra” Poligráfcentrum, 2013. 244 oldal